

Avis aux électeurs

AUCUNE MODIFICATION
NE DOIT ÊTRE APPORTÉE
AUX BULLETINS DE VOIE

Les bulletins de vote doivent être remis au bureau de vote
par un électeur ou une électrice âgé(e) de 17 ans ou plus
et en présence d'un responsable du bureau de vote.

NE PAS ÉCRIRE SUR LES BULLETINS MANUSCRITS
ET LES PROCESSIONS DE VOIE UTILISÉS COMME BULLETINS

PREFECTURE DU VAL DE MARNE

AVIS AUX ÉLECTEURS

Doivent être tenus pour nuls et par suite ne doivent pas
être comptés comme suffrages exprimés.

WYBORY – HISTORIA EUROPEJSKA

Wybory, które
uksztaltowały nasz świat

WYSTAWA

PL



Parlament Europejski

WYBORY – HISTORIA EUROPEJSKA

Wybory, które
ukształtowały nasz świat

WYSTAWA

WYBORY – historia europejska

Wybory, które ukształtowały nasz świat

Wystawa

Organizacja wystawy:

Martí Grau Segú, kurator

Inês Nauwelaers, asystentka kuratora

Debora Righetti, kierowniczką projektu

Podziękowania dla następujących osób:

Vladimir Čajkovac, Rocío del Casar Ximénez, Hans De Waegeneer, Christine Dupont, Óscar Fontao Regueira, Vasileios Galanakos, Yann Guillard, Clodagh Hourigan, Albrecht John, Philippe Le Guen, Nathalie Minten, Audrey Mottier, Elisabete Petim, Philippe Peyredieu du Charlat, Maria Teresa Pollastro, Véronique Recher, Frédéric Tadino, Jean-Baptiste Teresa, Josette Torres, Tatiana Tumashik i Lycée Viollet-le-Duc (Villiers-Saint-Frédéric, France).

Projekt Parlamentu Europejskiego zrealizowany wspólnie przez Dom Historii Europejskiej (Wydział ds. Domu Jeana Monneta) i Parlamentarium.

Zdjęcie na okładce: Wybory europejskie we Francji w 1984 roku.

© Unia Europejska

Table of Contents

Zamysł	7
Wprowadzenie	8
<i>Rozwój demokracji w historii Europy</i>	<i>8</i>
<i>Twórcy jedności europejskiej i dążenie do Parlamentu Europejskiego wybranego bezpośrednio przez obywateli</i>	<i>10</i>
Wybory, które ukształtowały nasz świat	13
1979	
Dwie prekursorki zjednoczenia Unii w pierwszym dniu pracy demokratycznie wybranego Parlamentu Europejskiego	14
1984	
Kolejne wybory do Parlamentu Europejskiego o rozszerzonych uprawnieniach	16
1989	
Kształtowanie się nowej Unii po zimnej wojnie – wybory w przełomowym roku	18
1994	
Powstaje nowa Europa ukształtowana traktatem z Maastricht	20
1999	
Witamy euro	22
2004	
Ponownie zjednoczona Europa głósuje po dużym rozszerzeniu	24
2009	
W cieniu kryzysu finansowego	26
2014	
Powołanie nowego przewodniczącego Komisji Europejskiej na mocy nowych przepisów Traktatu z Lizbony	28
2019	
Ludzie wracają	30
2024	
Nadchodzące wybory – radykalna zmiana?	33

Zamysł

W czerwcu 2024 roku we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej zostaną rozpisane wybory europejskie. Obywatele wybiorą swoich przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego.

Wybory europejskie odbędą się już po raz dziesiąty od 1979 roku, kiedy to miały miejsce pierwsze wybory bezpośrednie do Parlamentu Europejskiego. Jest to zatem doskonała okazja do refleksji nad tym, jak w Europie rozwijała się ponadnarodowa demokracja – od początków demokratycznego uczestnictwa na naszym kontynencie po stopniowe budowanie prawdziwego europejskiego ustroju politycznego.

Ta podróż w czasie jest nie tylko możliwością, by poznać wydarzenia z przeszłości. To także sposób, aby pomóc obywatelom podjąć świadomą decyzję w lokalu wyborczym. Demokracja to podstawa, a twój głos ma decydujące znaczenie.

Wprowadzenie

Rozwój demokracji w historii Europy

Europa pokonała długą drogę pod względem rozwoju demokracji. Niektórzy wywodzą jej początki już ze starożytnych Aten. Inni z kolei twierdzą, że współczesne swobody zasadniczo różnią się od tych w starożytnym świecie, a to dlatego, że odnoszą się do całego społeczeństwa, a nie tylko do jego części. W starożytności fakt, że duże grupy ludności nie posiadały praw obywatelskich, nie był ujmą dla demokracji. Natomiast w epoce oświecenia najbardziej postępowi postulowali jej inkluzywność.

Inkluzywność demokracji była jednak raczej szczytnym ideałem niż zasadą stosowaną w praktyce. Od końca XVIII wieku rozwój demokracji kojarzy się z innymi kwestiami, które miały przynieść większą równość. Były nimi między innymi zniesienie niewolnictwa czy przyznanie praw obywatelskich kobietom. W XIX wieku rodzące się dopiero ustroje demokratyczne musiały współistnieć z reżimami autorytarnymi. Choć wielostronne stosunki między tymi reżimami kilkakrotnie umożliwiły utrzymanie trwałego pokoju (Münster/Osnabrück w 1648 roku, Utrecht w 1713 roku i Wiedeń 1815), ostatecznie odbywało się to kosztem wolności obywatelskich – przypomnijmy chociażby represje w następstwie Kongresu Wiedeńskiego w 1815 roku. Z biegiem czasu w XIX wieku skodyfikowano prawo międzynarodowe. Powstały też stabilne organizacje międzynarodowe o szerszym zasięgu. To stworzyło warunki do rozpowszechniania na szerszą, międzynarodową skalę standardów demokratycznych, które niektóre państwa wypróbowały już u siebie. Świat był gotowy na przemianę, która w systemach międzynarodowych miała wysunąć wartości demokratyczne na pierwszy plan. Niestety, dopiero po zakończeniu kolejnej wojny – pierwszej wojny światowej – większość państw Europy wprowadziła ustrój demokratyczny.

Jedno jest dziś jasne – żadne wybory nie są w pełni demokratyczne, jeżeli nie są wyborami powszechnymi. Pierwsze wybory powszechne w Europie odbyły się na początku XX wieku, głównie w krajach skandynawskich i krajach Europy północnej. Inne kraje Europy czekała jeszcze długa droga, zwłaszcza jeżeli chodzi o prawo wyborcze kobiet. W Hiszpanii i Turcji otrzymały one do prawo w latach 30., zaś w Szwajcarii kobiety mogły głosować w wyborach dopiero na początku lat 70. Czas rozkwitu demokracji liberalnej był także czasem, w którym musiała się ona zmierzyć z najpoważniejszymi wyzwaniem – nazizm i stalinizm rosły w siłę dzięki krytyce rozpowszechniania się wolności jednostki. A zatem długi proces ewolucji wyborów demokratycznych to także opowieść o tym, jak obejmowano nimi najważniejsze kwestie społeczne: prawa



Finka głosząca w wyborach parlamentarnych w 1907 roku.

© Domena publiczna

kobiet, osób zmarginalizowanych i propagowanie pokoju na świecie – ta ostatnia nabrała znaczenia zwłaszcza po drugiej wojnie światowej dzięki pomysłodawcom zjednoczenia europejskiego.

Twórcy jedności europejskiej i dążenie do Parlamentu Europejskiego wybieranego bezpośrednio przez obywateli

Po drugiej wojnie światowej panowało bardzo silne przekonanie, że jednym z głównych powodów załamania się demokracji i pokoju był brak osiągnięcia jedności europejskiej w okresie międzywojennym. Deklaracja Schumana z 1950 roku była dla Jeana Monneta sposobem połączenia ze sobą kwestii pokoju, demokracji i jedności europejskiej. Jean Monnet nie tylko położył podwaliny pod technokratyczną Europę, ale też przez dziesięciolecia nieustająco walczył o demokratyzację instytucji europejskich – opowiadał się za bezpośrednimi wyborami do Parlamentu Europejskiego.

Działał w tym kierunku głównie za pośrednictwem Komitetu Działań na rzecz Stanów Zjednoczonych Europy. Tak więc idea pokoju dała początek najambitniejszemu przedsięwzięciu demokratycznemu na całym świecie – ponadnarodowym wyborom w Europie. Od 1979 roku demokratyczne wybory bezpośrednie do Parlamentu Europejskiego decydują o losach naszego kontynentu, ponieważ są wyrazem woli obywateli, a uprawnienia instytucjonalne Parlamentu rozszerzają się.

Od samego początku pomysłodawcy zjednoczenia Europy wspólnie działali na rzecz parlamentaryzacji projektu zjednoczenia Europy. Były premier Belgii Paul-Henri Spaak, bliski współpracownik Jeana Monneta, został w 1952 roku pierwszym przewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali. W 1954 roku jego następcą został były premier Włoch Alcide de Gasperi. Ci trzej mężowie stanu chcieli, aby zgromadzenie parlamentarne nadało powstającej właśnie europejskiej strukturze instytucjonalnej ponadnarodowy charakter.

W 1958 roku powstały dwie kolejne wspólnoty europejskie: Europejska Wspólnota Gospodarcza i Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom). Robert Schuman, były premier i minister spraw zagranicznych Francji, człowiek, który publicznie zatwierdził i ogłosił światu projekt zjednoczonej Europy autorstwa Jeana Monneta, został przewodniczącym nowego zgromadzenia, które zjednoczyło przedstawicieli wszystkich trzech wspólnot – Europejskiego Zgromadzenia Parlamentarnego.



Robert Schuman na Europejskim Zgromadzeniu Parlamentarnym z okazji 10. rocznicy ogłoszenia deklaracji Schumana. 10 maja 1960 roku.

© Unia Europejska



Wybory europejskie we Włoszech w 1984 roku.

© Unia Europejska

Wybory, które uksztaltowały nasz świat

1979

Dwie prekursorki zjednoczenia Unii w pierwszym dniu pracy demokratycznie wybranego Parlamentu Europejskiego

Pierwsze bezpośrednie wybory europejskie poprzedziło wiele burzliwych wydarzeń. W połowie lat 70. proces zjednoczenia Europy nabral tempa. Miało wtedy miejsce pierwsze rozszerzenie Wspólnoty, rozpoczęła się współpraca walutowa i powstała Rada Europejska. Dla prekursora zjednoczenia Europy, Jeana Monneta, pierwsze bezpośrednie wybory europejskie były momentem poniechania nieustającej działalności i zakończenia kariery. Towarzyszyła mu powiem pewność, że nowe pokolenie demokratycznie wybranych przywódców będzie kontynuować jego dzieło.

W czerwcu 1979 roku obywatele dziewięciu państw członkowskich poszli do urn. Kampania wyborcza zapoczątkowała nową symbolikę – plakaty, reklamy telewizyjne i gadżety podkreślały wspólne podejmowanie decyzji. Frekwencja wyborcza wyniosła 62%.

W dniu pierwszego spotkania nowej izby na jej czele stanęły dwie kobiety. Pierwszą przewodniczącą zgromadzenia została najstarsza posłanka Louise Weiss, zagorzała orędowniczka jedności europejskiej i bojowniczką o prawa kobiet od lat 20. Stanowisko przewodniczącej było ukoronowaniem jej wieloletnich działań na obu frontach. Louise Weiss przekazała pałeczkę pierwszej demokratycznie wybranej przewodniczącej europejskiej władzy prawodawczej Simone Weil, byłej minister w rządzie Francji, która przeżyła Holocaust, a następnie działała na rzecz obrony praw reprodukcyjnych kobiet. Po pomysłodawcach Europy z lat 50. przyszedł czas na jej pomysłodawczynię.

W drugiej części kadencji, która rozpoczęła się w 1982 roku, przewodniczącym Parlamentu został Piet Dankert z Holandii.



Louise Weiss wita Simone Veil wybraną na przewodniczącą Parlamentu Europejskiego. 17 lipca 1979 roku.

1984

Kolejne wybory do Parlamentu Europejskiego o rozszerzonych uprawnieniach

Choć po pierwszych wyborach Parlament Europejski zdobył legitymację demokratyczną, jego uprawnienia były bardzo ograniczone. Wiele osób nie było z tego zadowolonych. Niektórzy posłowie bez ogródek to krytykowali, próbując od razu wprowadzać zmiany. Jeżeli nie w prawie, to przynajmniej w praktyce. Na przykład rozszerzenie uprawnień budżetowych Parlamentu było sposobem, aby uzyskać wpływ na więcej dziedzin polityki. Ważną rolę odegrał w tym względzie Altiero Spinelli, który od lat 40. opowiadał się za zjednoczeniem Europy.

W 1941 roku, przebywając w więzieniu na niewielkiej wyspie Ventotene, Spinelli wraz z kilkoma innymi przeciwnikami faszyzmu sporządził manifest federalnej Europy. Wokół szalała jeszcze wojna, ale było jasne, że po jej zakończeniu świat nie powróci do przedwojennego porządku międzynarodowego. Później Altiero Spinelli został członkiem Komisji Europejskiej, a w 1979 roku kandydował do Parlamentu Europejskiego. Stojąc na czele Crocodile Club, grupy nazwanej od nazwy strasburskiej restauracji, w której zbierali się jej członkowie, Spinelli wysunął projekt traktatu ustanawiającego Unię Europejską. Był to tekst, którym zakładano federalny charakter unii. Parlament Europejski przyjął go w lutym 1984 roku. W kolejnych wyborach do Parlamentu stawka polityczna była bardzo wysoka.

Wtedy po raz pierwszy Grecja wzięła udział w wyborach europejskich jako pełnoprawny członek Unii. Do urn poszło 59% obywateli. Przewodniczącym Parlamentu wybrano Pierre'a Pflimlina – po raz pierwszy na czele Parlamentu Europejskiego stanął były premier państwa członkowskiego. Od 1987 roku stery przejął Charles Henry Plumb z Wielkiej Brytanii. Ponieważ Hiszpania i Portugalia przystąpiły do Wspólnoty Europejskiej w połowie kadencji, w 1987 roku zorganizowano dla nich wybory częściowe. Choć państwa członkowskie ostatecznie nie zatwierdziły projektu traktatu ustanawiającego Unię Europejską, tekst ten utworzył drogę do przełomowych wydarzeń. Były nimi choćby zatwierdzenie Jednolitego aktu europejskiego czy też utworzenie Unii Europejskiej.



Altiero Spinelli.

© Archiwa Historyczne Unii Europejskiej

1989

Kształtowanie się nowej Unii po zimnej wojnie – wybory w przełomowym roku

Rok 1989, w którym odbyły się kolejne wybory europejskie, był jednym z najważniejszych lat w historii współczesnej. Po czterdziestu latach zimnej wojny, naznaczonych międzynarodową konfrontacją Wschodu z Zachodem, blok wschodni ze Związkiem Radzieckim na czele rozpadał się, a kraje Europy środkowo-wschodniej zaczęły przechodzić transformację i skłaniać w kierunku demokracji pluralistycznej. We Wspólnocie Europejskiej Jacques Delors, były minister Francji, który w 1985 roku został przewodniczącym Komisji Europejskiej, objął przywództwo nad niemającymi dotąd precedensu działaniami transformacyjnymi.

Doprowadził on do przyjęcia przez państwa członkowskie Jednolitego aktu europejskiego, który opierał się częściowo na projekcie traktatu ustanawiającego Unię Europejską autorstwa Spinellego. Był to decydujący krok w kierunku utworzenia Unii Europejskiej. Jej uprawnienia miały odtąd dotyczyć bardzo szerokiego zakresu dziedzin politycznych. Trzecie z kolei wybory europejskie odbywały się w atmosferze ogólnego podekscytowania związanego z powstaniem nowego podmiotu politycznego. Miał on być pełnoprawnym podmiotem międzynarodowym w stosunkach zagranicznych. Miał też charakteryzować się niespotykanym dotąd poziomem integracji wewnętrznej. Zanim jednak rozpoczęły się negocjacje traktatu, obywatele poszli do urn. Frekwencja wyborcza wyniosła 58%.

Przewodniczącym nowo wybranego Parlamentu został Hiszpan Enrique Barón. W drugiej połowę kadencji Parlamentu w 1992 roku przewodnictwo przejął Niemiec Egon Klepsch. Nowe zgromadzenie było świadkiem wiekopomych wydarzeń historycznych, takich jak upadek muru berlińskiego, zjednoczenie Niemiec czy przekazanie znacznej pomocy finansowej krajom Europy środkowo-wschodniej na transformację demokratyczną. Wydarzenia te wpłynęły na kształt i ratyfikację Traktatu o Unii Europejskiej (znanego także jako traktat z Maastricht), w którym położono nacisk na głębszą integrację. Narodziła się nowa Europa!

ELEZIONI EUROPEE 18 GIUGNO 1989



IL PARLAMENTO EUROPEO LA NOSTRA VOCE IN EUROPA



PARLAMENTO EUROPEO Ufficio d'informazione per l'Italia - Via IV Novembre, 149 - 00187 ROMA - Tel. 6790507-6790502

1994

Powstaje nowa Europa ukształtowana traktatem z Maastricht

Okolo roku po wejściu w życie traktatu z Maastricht, na mocy którego powstała Unia Europejska, obywatele Europy znów poszli do urn. Nowy podział władzy znacznie rozszerzył uprawnienia Parlamentu. Został on teraz współprawodawcą na równi z Radą Ministrów. Nowe ambitne projekty, które miały przyczynić się do rozwoju struktur europejskich (np. planowane rozszerzenie na Wschód i Południe, wprowadzenie wspólnej waluty), podlegały teraz demokratycznemu procesowi decyzyjnemu oraz kontroli publicznej przez posłów do Parlamentu Europejskiego.

Nastroj tych nowych wyborów był również doniosły, jak doniosłe były decyzje, które należało podjąć (rozszerzenie Unii, ale w jakim stopniu?). Należało też rozwiązać wątpliwości obywateli (czy wspólna waluta będzie korzystna czy też nie?). Trzeba było opracować nowe strategie polityczne lub nadać tempo tym dotychczasowym, na przykład strategiom dotyczącym infrastruktury finansowanej w ramach polityki regionalnej. Infrastruktura była bowiem symbolem nowych wzajemnych powiązań na kontynencie.

Tym razem frekwencja wyborcza wyniosła około 57%. Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego został w 1994 roku Niemiec Klaus Hänsch. W drugiej połowie kadencji, w 1997 roku, przewodniczącym Parlamentu został Hiszpan José María Gil-Robles. Ponieważ 1 stycznia 1995 roku Unia rozrosła się z 12 do 15 państw członkowskich, w latach 1995 i 1996 odbyły się kolejne wybory częściowe. Swoich przedstawicieli wybrali w nich obywatele Austrii, Szwecji i Finlandii. Nowi członkowie Unii wnieśli do niej silną tradycję neutralności oraz wysokie standardy społeczne i środowiskowe. Świat z zacięciem obserwował przemiany zachodzące w Europie. Stary kontynent opanowała pełna optymizmu narracja o nowym modelu europejskim, który miał być znacznie większym sukcesem niż ten, który swego czasu lansował blok wschodni.



Wybory europejskie w Brukseli 12 czerwca 1994 roku.
© Unia Europejska

1999

Witamy euro

Postępy w pracach nad wspólną walutą miały przynieść namacalne skutki w postaci banknotów i monet euro. Tymczasem proces rozszerzenia nabrał tempa, kiedy w 1998 roku rozpoczęły się negocjacje akcesyjne z 12 krajami kandydującymi. Ostatnie wybory europejskie w XX wieku odbyły się w czasie, gdy Europa znajdowała się na politycznym rozdrożu, a ich wyniki miały mieć dalekosiężne skutki.

Gdy wydawało się już, że po prawie półwieczu integracji europejskiej i dziesięć lat po zakończeniu zimnej wojny, w Europie zapanował pokój, konflikt w Kosowie, a wcześniej wojna na Bałkanach, w okrutny sposób przypomniały, jak kruchy był ten pokój. Prężniejsza unijna polityka zewnętrzna wydawała się być dobrym sposobem zapewnienia stabilności na kontynencie. W następnej kadencji Parlamentu podpisanie traktatu nicejskiego (2001 rok), który zmieniał traktat z Maastricht (1992 rok) i traktat rzymski (1957 rok), miało częściowo przygotować Unię na rozszerzenie.

W kolejnych wyborach europejskich wzięło udział 58% obywateli. Francuska polityk Nicole Fontaine została przewodniczącą Parlamentu w pierwszej połowie kadencji w 1999 roku, zaś Irlandczyk Pat Cox przejął od niej pałeczkę w drugiej połowie kadencji w 2002 roku. Ten parlament był światkiem wprowadzenia do obrotu euro (1 stycznia 2002 roku), a także utworzenia konwentu, który miał opracować projekt traktatu ustanawiającego konstytucję dla Europy. W czasie kadencji tego parlamentu przed Unię Europejską stanęły nowe wyzwania na arenie międzynarodowej. Zamachy terrorystyczne z 11 września 2001 roku w Nowym Jorku i Waszyngtonie stały się bodźcem do podjęcia walki z terroryzmem.

Inwazja Stanów Zjednoczonych na Irak spowodowała w Europie rozłam na zwolenników i krytyków USA. A to z kolei dało impuls do lekceważącego podziału na „starą” i „nową” Europę.



Symbolem wyborów w czerwcu 1999 roku stała się informacja.

© Unia Europejska

2004

Ponownie zjednoczona Europa głosuje po dużym rozszerzeniu

Trzeba było załagodzić rozdzwięk pomiędzy państwami europejskimi, jaki spowodowała wojna w Iraku. Doskonałą do tego okazją było największe jako dotąd rozszerzenie Unii Europejskiej. Po ponad pięćdziesięciu latach głęboko zakorzenionego podziału w 2004 roku kontynent był gotowy na pojednanie. Do Unii przystępowało dziesięć nowych państw członkowskich: osiem z Europy środkowo-wschodniej (Czechy, Estonia, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska, Słowacja i Słowenia) oraz dwa z Europy południowej (Cypr i Malta). Obywatele tych krajów mogli także głosować w wyborach europejskich w tym samym roku. W 2007 roku do Unii przystąpiły dwa kolejne kraje – Bułgaria i Rumunia.

W tych wyborach frekwencja wyborcza wyniosła 46%. Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego został w pierwszej połowie kadencji Hiszpan Josep Borrell, zaś w drugiej połowie stery przejął Niemiec Hans-Gert Pöttering. Pomimo nastrojów proeuropejskich entuzjazm nie trwał długo, a na horyzoncie zaczęły gromadzić się chmury. W 2005 roku obywatele Holandii i Francji odrzucili w referendum projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy. Traktat ten miał nadać Unii bardziej federalny charakter. Niektóre państwa zaczęły wykazywać oznaki „zmęczenia rozszerzeniowego”. Czy po tak wielkim wysiłku adaptacyjnym Europa miała w ogóle sens?

Jednak nie wszystkie zabiegi, które miały nadać kształt nowej Europie, były chybione. Po odrzuceniu traktatu konstytucyjnego nastąpił okres refleksji – co dalej? Deklaracja berlińska, którą podpisał w marcu 2007 roku przewodniczący Hans-Gert Pöttering, uratowała wiele postanowień traktatu konstytucyjnego jeszcze przed następnymi wyborami. Postanowienia te zawarto w traktacie lizbońskim (początkowo nazywanym traktatem reformującym).



Dzień rozszerzenia – przybycie nowych flag. Bruksela, 1 maja 2004 roku.

© Unia Europejska

2009

W cieniu kryzysu finansowego


Zanim traktat lizboński wszedł w życie (1 grudnia 2009 roku), odbyły się nie tylko kolejne wybory do Parlamentu Europejskiego. Światową gospodarkę dotknął też głęboki kryzys o poważnych skutkach finansowych, społecznych i politycznych. W tym klimacie decyzjami wyborców mógł kierować strach, dlatego też okiełznanie go stało się jednym z głównych zadań polityków.

Ale pojawiła się też iskierka nadziei. Wybór Baracka Obamy na prezydenta Stanów Zjednoczonych w 2008 roku zapowiadał nową erę w stosunkach transatlantyckich. Pojawiło się też nowe, wszechobecne motto – ekologizacja produkcji przemysłowej. Ale czy miało wystarczyć?

W wyborach głosowało 43% obywateli. W 2009 roku przewodniczącym Parlamentu został były premier Polski Jerzy Buzek. Był pierwszym przewodniczącym tej instytucji wywodzącym się z Europy środkowo-wschodniej. W drugiej połowie kadencji, w 2012 roku, przewodnictwo przejął Niemiec Martin Schulz.

W 2010 roku zagrożenie, że Grecja nie wywiąże się ze swoich zobowiązań finansowych, doprowadziło do kryzysu zadłużeniowego. Natomiast po kryzysie finansowym w Irlandii wiele państw członkowskich znalazło się w trudnej sytuacji finansowej. Zadłużenie osiągnęło wymiar światowy. W tym też czasie zawrzało w pobliżu granic Unii. Arabska wiosna, która rozpoczęła się w 2010 roku, przybrała na sile w 2011 roku, w tym samym czasie, kiedy wybuchła wojna w Syrii. W 2013 roku w Kijowie rozpoczęły się protesty zwane Euromajdanem, a w 2014 roku Rosja zaanektowała Krym i wybuchła wojna w Donbasie.

JCDecaux



**Quelle agriculture
pour notre
alimentation ?**

Votre vote, utilisez-le lors des élections
du Parlement européen le **7 juin**.

www.elections2009.eu

Plakat reklamujący wybory europejskie. Marsylia, Francja, 2009 rok.

© Unia Europejska

2014

Powołanie nowego przewodniczącego Komisji Europejskiej na mocy nowych przepisów Traktatu z Lizbony

W wyborach w 2014 roku wprowadzono system tzw. Spitzenkandidat, czyli czołowych kandydatów. W systemie tym każda europejska partia polityczna nominuje przed wyborami czołowego kandydata. Dzięki temu obywatele, głosując w wyborach europejskich, mogą mieć bezpośredni wpływ na to, kto stanie na czele europejskiej władzy wykonawczej. Po wyborach największa partia może wysunąć nazwisko kandydata na stanowisko przewodniczącego Komisji. Kandydat jest następnie wybierany przez Parlament Europejski większością głosów. Wielu postrzegało ten system jako sposób „zeuropeizowania” wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Traktat z Lizbony wzmocnił rolę Parlamentu Europejskiego, jeżeli chodzi o powoływanie przewodniczącego Komisji Europejskiej. W wyniku zastosowania tego systemu nowym przewodniczącym Komisji Europejskiej zostaje Jean-Claude Juncker. W wyborach wzięło udział około 43% obywateli. Martin Schulz, który piastował już stanowisko przewodniczącego Parlamentu Europejskiego od 2012 roku, zostaje nim wybrany ponownie na pierwszą połowę następnej kadencji w 2014 roku. Był pierwszym przewodniczącym Parlamentu, który dwa razy z rzędu piastował to stanowisko. W 2017 roku pałeczkę przejął Antonio Tajani.

W tej kadencji Parlament był świadkiem szybko zachodzących zmian, zarówno w Europie, jak i na świecie. W połowie 2016 roku miało miejsce bezprecedensowe wydarzenie – większość obywateli Wielkiej Brytanii podjęła decyzję o wystąpieniu ich kraju z Unii Europejskiej. Niektóre państwa zaczęły skłaniać się ku „demokracji nieliberalnej” – trzeba było wystosować do ich rządów ostrzeżenia. Wybór Donalda Trumpa na prezydenta USA w 2016 roku przyniósł napięcie stosunków UE-USA.

**EUROVISION
DEBATE**

#TellEUROPE



Debata między kandydatami na stanowisko przewodniczącego Komisji Europejskiej w 2014 roku zorganizowana przy współpracy z Eurowizją.

© Unia Europejska

2019

Ludzie wracają

W wyborach w 2019 roku wzięło udział 51% obywateli. To był pierwszy wzrost frekwencji wyborczej od czasu pierwszych wyborów europejskich w 1979 roku. Zapisaly się one na kartach historii jako największe wybory międzynarodowe. Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego został David Sassoli. W styczniu 2022 roku stanowisko to przejęła Roberta Metsola – najmłodsza osoba, która piastowała to stanowisko.

Przed wyborami w 2019 roku większość europejskich partii politycznych wytypowała głównych kandydatów na przewodniczącego Komisji Europejskiej. Rada Europejska przedstawiła jednak Parlamentowi kandydaturę Ursuli von der Leyen, której nie wytypowała żadna partia. W ramach swoich uprawnień kontrolnych Parlament Europejski wybrał ją na przewodniczącą Komisji Europejskiej.

Wybory w 2019 roku zdominowała tematyka ochrony klimatu w związku z dochodzącymi z całego świata sygnałami o szybkim pogarszaniu się jego stanu. W nowej kadencji Parlament musiał też stawić czoła wystąpieniu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. W 2020 roku wybuchła pandemia COVID-19. Wybiegając myślą w przód, instytucje unijne postanowiły zwołać Konferencję w sprawie przyszłości Europy, która miała rozpocząć prace w 2021 roku. W 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę.



Wybory europejskie w 2019 roku – noc wyborcza od kuchni.

© Unia Europejska

2024

Nadchodzące wybory – radykalna zmiana?



Powyższe informacje o wyborach europejskich od 1979 roku pokazują, że każde z nich odbywały się w klimacie swoich czasów.

Ich historia jest jednym z elementów kształtowania prawdziwie europejskiego ustroju politycznego. Jest refleksją nad najważniejszymi problemami i obawami, jakie zaprzętały umysły polityków w każdym okresie.

Co zatem przyniosą nam wybory europejskie w 2024 roku? Zabierz w nich głos!



An aerial, high-angle photograph of a massive, diverse crowd of people. The individuals are densely packed in the center and become more sparse towards the edges. They are wearing a wide variety of clothing, including jackets, t-shirts, and hats, in many different colors. The ground is a light, neutral color, and the overall scene conveys a sense of a large-scale public gathering or event.

together.eu

**TOGETHER FOR
DEMOCRACY**